

Barcelonines, 81); «Li duia la flor seca que Maria Luïsa havia entregat al Pare Fidel --- digué el Marquès donant la *mústiga* despulla a l'Arnau ---», «Dels frares que altre temps allí es delien, / fugitiu de la carn, per l'alta glòria, / --- uns rosers que no florien / sols en guardaven *mústics* la memòria», Coromines (*Sèptima Simfonia XIII, O. C., 479b2f.; Hores d'Amor S. xlx, O. C., 1311b, v. 8*).

Mústic és també la forma usada per bastants més dels bons escr. del Princ., com JRuyra, NOLLER etc. Mentre que els mallorquins han usat *mustia*, *mo-*, que veiem en bons poetes com Picó Campamar i Tomàs Forteza (*Flor mostia* títol d'una de les seves bones poesies, *BDLC VIII, 37*); mentre que en el masculí hi ha hagut alguna vacil·lació, si bé en tot cas AMAlcover estava decidit per *mosti* (-ii), que veiem en les seves rondalles i altres escrits: «aqueys dos reculls són un *mosti* reflectiment de les poesies de ---» (*BDLC VI, 140*).

L'explicació fonètica d'AlcM és raonable: amb poques reserves, crec que l'hem d'acceptar: «La forma catalana normal és *musti* o *músti*; aquesta ha sofert un desplaçament d'accent en mallorquí, convertint-se en *mustii* (cas anàleg al de *nuvi* i *novii*); la forma continental *musti* s'ha reforçat amb un so final -k, convertint-se en *músti*; aquesta final pot venir de l'analogia de *místic* [ʔ], però també pot ésser una formació regressiva damunt el verb *mustigar*, en el qual *mustigar* ---». Schuchardt aplega a la p. 40 altres casos de -iud substituït per -icus.

Altres mal tingut curs moltes altres variants, que citem pels DAG. i AlcM: *mústec*, *musti*, *mustit*, *mustiu*. En el femení, Josep Pla *mustives* f. pl. (*Empordanet*, 49); i sembla referir-se al B. Emp., o alguna comarca veïna, el *CostManc.*, amb un sentit més singular: «l'lenya *mustiua* --- la que rosseja --- que té un punt d'assecament semblant a la del pèl del bou roig» (I, 139, § 511, cf. § 506). En la llengua parlada de les regions extremes, em límito a confirmar que se sent *mostias* a la pàgesia de Mallorca (Muro, 1964); i una dada local valenciana, singular en la forma i en el significat: *mòstija* a Riba-roja de Túria: «après de passar pel rodador [meandre] de La Penyeta, l'aigua ix més *mòstija* 'lenta' (1962).

L'etimologia admesa a dalt la proposà Schuchardt, *Roman. Etym. I, 56-62*. *MŪSTĪDUS és derivat de MŪSTUM 'most', format en llatí vulgar en lloc de MUSTĒUS que ja era clàssic en la mateixa acc. Com a representant segur i clar de *MUSTĪDUS tenim l'oc. ant. *moite*,³ llem. *mōsti*, gascó *mūsti* 'humit'; i em sembla bastant segura l'etimologia, admesa per Schuchardt, del fr. *moite* 'una mica humit' provinent de *moiste*, puix que des del francès va passar a l'angl. *moist* 'mullat' i *musty* 'humit', 'florit de floridura', 'malhumorat'.⁴

Crec que també té el mateix origen el sard *caju mūstiu*, *regotta mústia* «cacio de primo sale». Per altra part, amb el mateix significat que el català, hi ha, en primer lloc, el cast. *mustio*, ben documentat des del segon quart del S. XIV; i amb el mateix significat encara, tenim el gall. *mucho*, que és ja la forma de Sar-

miento i de Valladares, si bé també hi ha una variant gall. *murcho*, *murchar-se* i port. *murcho* (diferenciació de **muscho*), que segons la meua demostració del DCEC (MARCHITO) han de venir també de MUSTĪDUS (car el suposat ll. **murcidus* és imaginari).

No resta més dificultat que l'escrúpol que causa la ú tònica del català, car el pas dels adjectius en *leu/-ea* a *-i/-ia* és normal: TEPĪDUS > *tèbeu/tèbea* > *tebi, tèbia*; LIMPĪDUS, -A > cat. *llempeu, llempea* > *llempia* en NLL. Que en cast. la ū passi a *u* per metafonia, allí és normal, si bé en català sorprèn més puix que ni davant la final masculina *leu* ni davant la femenina *lea* la tònica es trobava davant una vocal tancada. Costa també d'admetre que fos *mustiu* d'un *MUSTIVUS la forma primitiva. Tanmateix potser hem d'admetre una metafonia de data tardana, tenint en compte que *nuvi, núvia*, encara apareixen en la forma *novi, nòvia* (*NOVIUS, NOVIA) en el S. XV (cf. d'altra banda la metafonia soferta per MŪRGOLA < germ. MORHWALUS). I al capdavant tot això no faria sorollar l'etimologia MUSTĪDUS, car també es podria admetre que en català el mot va ser pronunciat amb ū per influència del sinònim MŪCIDUS (cf. cast. *mugre, mugriento* de MŪCOR). Sobretot és segur que l'evolució fonètica de l'adjectiu *musti* estigué sota la influència dominant de l'important i inseparable verb *mustiar*, on un tancament antic de la *o* era inevitable, per la posició pretònica; factor majorment segur tenint en compte que a ell es deu també el que hi hagi des d'antic *-i, -ia*, i mai *leu, lea*, en l'adjectiu.

DERIV.: *Mustiar* o *mustigar* ha estat sempre la forma dominant: «mos ulls llamentan y ploran, / mon cor se romp com a vidre, / mas entranyas s'arrabassen, / ma speransa se *mostia*», Rafael Bover c. 1625 (JMBover, *BiEscrBal. I, 118, v. 12*). Avui se sent així fins a Ribagorça: «las fljòs s an *mustiyát*», Lasquarri (1957). Val. *mustiar* «marchitar», CROs, 1764 (p. 303) i Sanelo I, 151r1. En el Princ. generalment *mustigar-se*: «y per descans del seu cor un clavellet olorave, / quan és al fondo d'Urgell lo clavell se *mustigave*; / lo clavell s'ha *mustigar*: la Tereseta és casada!», MilàF (*Romillo.*, 338.9, i ja en l'ed. del 1853, n.º 49, i amb melodia, 449).

Cert que la forma, que hem vist a dalt en Busa-N., és la que Verdager preferí literàriament: «Doncs mort son marit Atlas, s'esposa de nou ara / tement que de viueda lo dol la *enmustehis*», *Atl.* de 1867 (II, 8c); «Quan, ay! me coronaven mos dies amorosos / de flors de juvenesa qu'enmustehi 'l neguit, / de la serra qu'hereta son nom, als soleyosos / cims, d'Atlas somiava recolzadeta al pit» VI, 14b (1867, no 1878); *se mustehexen*, *Atl.* III, 7a i 10d. **Immusteible* 'immarscible': «on penja, com ses flors *immusteibles*, / les blanques caseries y vilatges», *Canigó* IV, 6e. Però en els seus escrits primerencs havia usat la forma popular i tradicional: «flors que --- l'ayre y la tempesta no *mostia*» a. 1868; i en carta a Joan Segura: «una vall en què, per a *mustigar-se*, floriren un jorn mes amoretetes», 29-vi-1865; i veg. l'interessantíssim comentari que Casacuberta dedica a «les seves amoretetes» que «algun